

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.“

Odgovorni urednik:
Jakob Dimnik,
učitelj v Ljubljani.

Št. 23. Ljubljana, 1. grudna 1894. XXXIV. leto.

Vsebina: Pravila društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. — „S.“: Deželna učiteljska konferencija v Gorici. — —ž—: Čitanke na jednorazrednicah. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Pravila

društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani.

- § 1. Ime društva je: „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“.
- § 2. Namen društva je: zgraditi v Ljubljani poslopje za zavod pod zgornjim naslovom, v katerem se bode skrbelo za učiteljske otroke in sirote *a)* v moralnem in *b)* v gmotnem oziru. — Z moralnega stališča skrbelo se bode zlasti s tem, da bi gojenci in gojenke v šolski dobi vse svoje moči posvetile verskim in šolskim zahtevam, da bi v kakoršnikoli obliki v npravnosti ne grešili in da bi se pripravljali za prihodnje življenje. — V gmotnem oziru se bode pa pazilo, da bi v zavodu gojenci in gojenke bile tako preskrbljene, kakor v vravnem očetovem domu.
- § 3. Sredstva tej nameri so: *a)* zbirati udnino, izdavat spise in prirejati predavanja, koncerte in razstave; *b)* darila in posebne ustanove; *c)* čisti dohodek „Učiteljskega Tovariša“, oziroma „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ in drugih knjig, ki jih izdaje „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“.
- § 4. Društvu more pristopiti vsak neoporečen državljan, če se oglasi pri društvenem vodstvu (odboru). Ako bi se vsprejem odrekel, odboru ni treba navajati razlogov.

- § 5. Društveniki so: *a)* pokrovitelji; *b)* ustanovniki; *c)* pravi; *d)* podporni in *d)* častni.
- § 6. Pokrovitelj more postati: *a)* vsakdo kakoršnegakoli stanu, ako plača društvu 100 gld. (200 K) jedenkrat za vselej ali pa po obrokih v teku dveh, treh ali štirih let; *b)* vsako učiteljsko društvo, ako plača društvu 100 gld. (200 K) jedenkrat za vselej ali pa po obrokih v teku dveh, treh ali štirih let; *c)* občine in razna društva in korporacije pod enakimi pogoji, kakor pod *a)* in *b)*.
- § 7. Ustanovnik postane lahko vsakdo kakoršnegakoli stanu, vsaka občina in društvo, ako se zaveže plačevati na leto po 5 gld. (10 K).
- § 8. Pravi društvenik je vsak ljudski učitelj ali učiteljica, ki je pristopil društvu kot pokrovitelj ali ustanovnik, ali če plačuje društvu na leto po 1 gld. (2 K).
- § 9. Podporni društvenik more postati vsak prijatelj šole in ljudskih učiteljev, kateri društvo kakor si koli bodi podpira.
- § 10. Častnim društvenikom izvoli občni zbor takošnje osebe, ki so si pridobile posebnih zaslug za zgradbo konvikta, za ljudsko učiteljstvo ali za ljudsko šolstvo sploh.
- § 11. Vsak društvenik ima pravico vdeleževati se društvenih shodov in koncertov ter pri shodih govoriti in predlagati; pravi društveniki imajo pa tudi pravico glasovati, voliti in voljeni biti.
- § 12. Vsako učiteljsko društvo ima pravico toliko zastopnikov dotičnega učiteljskega društva z virilnim glasom poslati v društveno vodstvo (odbor), kolikorkrat je v § 6. določeno pokroviteljino vplačalo.
- § 13. Društvena opravila oskrbuje devet voljenih odbornikov in zastopniki z virilnim glasom posameznih učiteljskih društev v smislu § 12., ki imajo iste pravice, kakor voljeni odborniki. Ti volijo izmed sebe predsednika, prvega in drugega podpredsednika, tajnika in blagajnika. Vsi funkcionarji morajo stanovati v Ljubljani ter opravljajo svoj posel brezplačno.
- § 14. Društveno vodstvo (odbor) sklicuje občni zbor in vsakoršne društvene shode, prireja koncerte, predavanja in razstave ter izdaje knjige.
- § 15. Odborovi sklepi so veljavni, če je vsaj pet izvoljenih odbornikov prisotnih. Odbor sklepa z nadpolovično večino glasov prisotnih odbornikov; kedar je pa jednako glasov, pa odloči predsednik. Zapisnike odborovih sej podpisujejo vsi prisotni odborniki.
- § 16. Predsednik reprezentuje društvo osobno in pismeno, predseduje v odboru, v občnih zborih in shodih ter podpisuje s tajnikom

- in blagajnikom vse spise. — Podpredsednika zastopata predsednika v vsakem slučaju.
- § 17. Tajnik skrbi za vsa pisarska dela ter podpisuje s predsednikom in blagajnikom vse listine ter pripravi vse potrebno za zborovanja in daje pri njih pojasnila.
- § 18. Blagajnik prejema ves denar proti potrdilu ter objavlja četrletno vse dohodke v glasilu „Slovenskega učiteljskega društva“, izplačuje po predsedniku nakazane zneske in oskrbuje blagajnični dnevnik. Nabrani denar mora zanesljivo in plodonosno naložiti. Gotovina, vrednostni papirji in hranilne knjižice spravlja v društveno blagajnico, od katere imajo po jeden ključ predsednik, tajnik in blagajnik. Pri občnem zboru mora predložiti natančen račun o oskrbovanji društvenega premoženja.
- § 19. Pregledovalci računov poročajo četrletno odboru in vsako leto pa občnemu zboru, v kakošnem stanu so računi, knjige in blagajnica. Vsako četrletje, kadar se občni zbor razpiše in tudi drugokrat med letom, če se pokaže potreba, skliče predsednik pregledovalce računov, kojim mora blagajnik predložiti vse pripomočke, da morejo natančno pregledati knjige, račune in blagajnico.
- § 20. Ako zahteva pet odbornikov odborovo sejo pismeno, jo mora predsednik sklicati v 14 dneh.
- § 21. Društvo zboruje vsako leto, ko je občni zbor Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani. Izvanredne občne zборе sklicuje društveno vodstvo, kadar se pokaže potreba, ali če vsaj tretjina pravih društvenikov pismeno to zahteva ter naznani predmet dotične razprave. — Občni zbor sklepa z nadpolovično večino glasov prisotnih pravih društvenikov. Ako se pri volitvi ne doseže nadpolovične večine glasov, vrši se ožja volitev med tistimi, ki dobé največ glasov. Pri enakih glasovih odloči žreb.
- § 22. Dnevni red občnega zbora je: *a)* poročilo o društvenem delovanju preteklega leta in o proračunu za bodoče leto; *b)* pregled letnega računa; *c)* sklepanje o posebnih nasvetih; *d)* dovoljenje izrednih društvenih stroškov; *e)* prememba pravil; *f)* sklepanje o razpustu društva; *g)* volitev društvenega vodstva (odbor); *h)* volitev treh pregledovalcev računov; *i)* volitev treh razsodnikov v društvenih prepirih; *j)* razni predlogi in nasveti.
- § 23. Prepire med udi razsoja društveno vodstvo (odbor); prepire med udi in društvenim vodstvom pa na občnem zboru izvoljeni razsodniki.
- § 24. Društvo se razide in neha, če to občni zbor veljavno sklene, ali pa če se oblastno razpusti; sicer pa neha stoprav tedaj, ke-

dar doseže v § 2. naznačeni namen. — Če se društvo poprej razide, oziroma če je oblastvo razpusti, pripade vse premoženje „Društvu v pomoč učiteljem, njihovim udovam in sirotam na Kranjskem“ v Ljubljani in za veljavnost sklepa o razhodu društva pri občnem zboru je potreba prisotnosti treh četrtin pravih društvenikov, od katerih morata dve tretjini glasovati za razhod.

- § 25. Ako se društvo razide vsled doseženega svojega namena, preide vse društveno premoženje v oskrbovanje „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“. Pogoji, pod katerimi se bode dovršeni konvikt izročil „Slovenskemu učiteljskemu društvu v Ljubljani“, določili se bodo svoj čas v posebni listini tako, da se ne bode konvikt smel nikoli odtegniti namenu, določenemu v § 2. teh pravil.

Št. 10261

Ustanovitev društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani na podstavi teh pravil se ne prepove.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko, Ljubljana, dné 17. vel. srpana 1894.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Schemerl m. p.

Deželna učiteljska konferencija v Gorici.*

(Dalje.)

Ker je njih morala zlozna, se ni čuditi, da so oni doprinašali in še doprinašajo brez strahu, izogibaje se določbam državljanskega zakonika, stvari, ki se zde nam, ki smo vzgojeni na podlagi krščanske morale, neverjetne. Omenili smo že, da v katekizmu teh gospodov nima pomena šesta božja zapoved. Ali je pa to tudi osrečuje? Le berite dotične izjave Götthejeve in mnogih drugih; zadostuje poznati, na kak način so umrli slavni možje, ki so širili ideje, o kateri tu razpravljamo, in v svojo žalost se vsakdo prepriča, da niso bili tako srečni, kakor Béranger, Littrè, Zaharia, Werner, Friderik, Schlegel in toliko drugih, ki so se vrnil k Bogu in so potem živeli in umrli srečno in zadovoljno.

Ali če taki nauki niso bili sposobni zagotoviti sreče posameznikom in učenjakom, niso tudi sposobni zagotoviti trdno in npravstveno odgojo učeči se mladini, in to toliko manj, ker jim manjka, kakor smo dokazali, znaka enote in vesoljnosti. To jasno dokazujejo poskusi s podukom svetne morale, ki so se delali na Francoskem.

Kdor bi hotel primerjati različne navode, ki so se izdali gledé na poduk svetne morale na Francoskem po ljudeh, ki so bili v stvari veščaki, najde neštevilno nasprotij med njimi, tako da je nemogoče se

* Na str. 345. v 16. vrsti mora státi namesto „tajiti“ pravilno „gojiti“.